

ทัศนคติของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย กรณีศึกษา : นิสิตรัฐศาสตร์
บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี

THE UNDERGRADUAT STUDENTS' ATTITUDE TOWARDS DEMOCRATIC REGIME :
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY CHONBURI CAMPUS

ชูศักดิ์ ฟุ้งเดช *¹, วิเชียร ตันศิริคงคล *²

CHUSAK FUNGDET *¹, VICHIEEN TANSIRIKONGKHON *²

*1,2 คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*1,2 FACULTY OF POLITICAL SCIENCE AND LAWS BURAPHA UNIVERSITY

* vichien@buu.ac.th

วันที่รับบทความ 25 พฤศจิกายน 2567

วันแก้ไขบทความ 9 ธันวาคม 2567

วันที่รับบทความ 13 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์การวิจัย 1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของนิสิตรัฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย และ 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติของนิสิตรัฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ศึกษาทัศนคติของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย กรณีศึกษา : นิสิตรัฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี จำนวน 100 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติการแจกแจงความถี่ , ค่าร้อยละ , หาค่าเฉลี่ย , ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน , สถิติค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 20 – 24 ปี มีสถานภาพโสด มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนในสังกัดของรัฐบาล ระดับทัศนคติของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรู้การเข้าใจที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีทัศนคติอยู่ในระดับค่อนข้างสูง รองลงมาคือด้านพฤติกรรมที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีทัศนคติอยู่ในระดับค่อนข้าง และสุดท้ายคือ ด้านอารมณ์ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

คำสำคัญ: ทัศนคติ ; นิสิต ; การปกครองระบอบประชาธิปไตย

ABSTRACT

This research has the objective Research objectives 1. To study the attitude level of Bachelor of Political Science students. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chonburi Provincial Academic Resources Unit towards democratic governance and 2. To study and compare the attitude levels of Bachelor of Political Science students Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chonburi Provincial Academic Resources Unit towards democratic governance Classified according to personal factors Data were collected using a questionnaire (Questionnaire) to study the level of attitude of undergraduate students towards democratic governance. Case study: Bachelor of Political Science students. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chonburi Provincial Academic Resource Unit, 100 people. Statistics used in data analysis include: Frequency distribution statistics, percentage values, finding the mean, standard deviation, t-value statistics, and one-way analysis of variance. The research results found that Most of the respondents were male. They are between the ages of 20 and 24, are single, and reside in the eastern region. and graduated from high school from a government school Attitude level of undergraduate students towards democratic governance. Overall, attitudes were at a relatively high level. Arranged from highest to lowest, namely knowledge and understanding towards democratic governance. Have a relatively high level of attitude Next is behavior towards democratic governance. The attitude is at a relatively high level. And the last one is Emotional aspects towards democratic governance Their attitudes are at a moderate level, respectively.

Keywords: attitude ; students ; democratic governance

1. บทนำ

ตั้งแต่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ประเทศไทย ได้เปลี่ยนรูปแบบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทรงดำรงฐานะอยู่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ และหลังจากนั้นมาจนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่าการปกครองของประเทศไทยกลับอยู่ในลักษณะที่ว่า ขาดเสถียรภาพทางการเมือง (ชาญชัย งามโกมุฑ, 2522, หน้า 1) เกิดความสับสนวุ่นวาย และกระแสดความขัดแย้งกระจายตัวอยู่ในสังคม เกิดการแบ่งสีแบ่งฝ่ายทางการเมืองเป็นกลุ่มชนเสื้อเหลือง กลุ่มชนเสื้อแดง กลุ่มชนเสื้อหลากสี และยังมีกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ออกมาเรียกร้องแสดงจุดยืนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผ่านทางโซเชียลเน็ตเวิร์ค (Social network) กำลังเพิ่มความกดดันไปที่รัฐบาลที่ได้รับการหนุนหลังจากกองทัพ โดยการเรียกร้องให้ประเทศมีประชาธิปไตยมากขึ้น และลดพระราชอำนาจของสถาบันกษัตริย์ลง นับเป็นการเคลื่อนไหวครั้งแรกที่เชื่อมโยงสถาบันกษัตริย์เข้ากับระบอบการปกครองในขณะนี้โดยตรง เป็นประวัติศาสตร์ที่ไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งนับเป็นข้อเรียกร้องที่มีโอกาสจะก่อให้เกิดปัญหาใหญ่หลวงในขณะที่ยุ่หน้าประเทศ พยายามดิ้นรนในการแก้วิกฤตเศรษฐกิจครั้งเลวร้ายที่สุดที่ประเทศกำลังเผชิญ อีกทั้งปัญหาโครงสร้างทางการเมืองที่ผูกขาดอำนาจและเอื้อผลประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจทางการเมือง สิ่งสำคัญคือวิถีประชาธิปไตย ถูกนำมาใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์และสร้างความชอบธรรมทางการเมือง มีการบิดเบือนสร้างทัศนคติ ค่านิยม นำมาใช้เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อปลุกกระดมมวลชน ทำให้เกิดความขัดแย้งและการชุมนุมประท้วง ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่บั่นทอนเสถียรภาพและความน่าเชื่อถือจากนานาอารยประเทศ การที่ประเทศไทยจะแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในระบอบการปกครองของไทย หากพิจารณาจะเห็นได้ว่า แนวทางหนึ่งที่จะสามารถช่วยได้ก็คือ การมีความรู้

ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดี และสอดคล้องกับหลักการที่สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ การมีเหตุผล มีความเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มีความอดทนอดกลั้นในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ตกลงกันได้ โดยสันติวิธี การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการมีความตระหนักในเรื่องสิทธิและหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่ โดยการมองว่าเรื่องของส่วนรวมเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง กล่าวได้ว่าเป็นการมีจิตที่เป็นสาธารณะ (Public mind) และความเป็นพลเมือง (Active citizen) อีกด้วย ซึ่งจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้พัฒนาและก้าวหน้าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาทัศนคติของนิสิตรับปริญญาตรี ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย กรณีศึกษานิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี เพราะสถานศึกษาถือว่าเป็นสถาบันหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน จึงกล่าวได้ว่า การพัฒนาประชาธิปไตยที่เป็นรูปธรรมคือ การพัฒนาประชาธิปไตย ในฐานะที่เป็นระบบการปกครอง หรือการพัฒนาประชาธิปไตย คือการพัฒนาประชาธิปไตย อันเป็นวิถีชีวิต บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยของคนในชาติ (นัฐกานต์ สุวรรณโสภณ, 2548, หน้า 1-2) เพราะเมื่อคนในสังคมได้รับการศึกษาดี มีเหตุผล มีสัมมาคารวะ ก็จะติดตามข่าวสารในทางการเมือง มีความสนใจทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจว่า ตนเองก็เป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่ได้รับการศึกษาส่วนมากมักจะเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของนิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติของนิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวัดระดับทัศนคติออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้การเข้าใจที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย , ด้านอารมณ์ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย และด้านพฤติกรรมที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้เฉพาะนิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี รุ่นที่ 8 - 11

สมมติฐานในการวิจัย

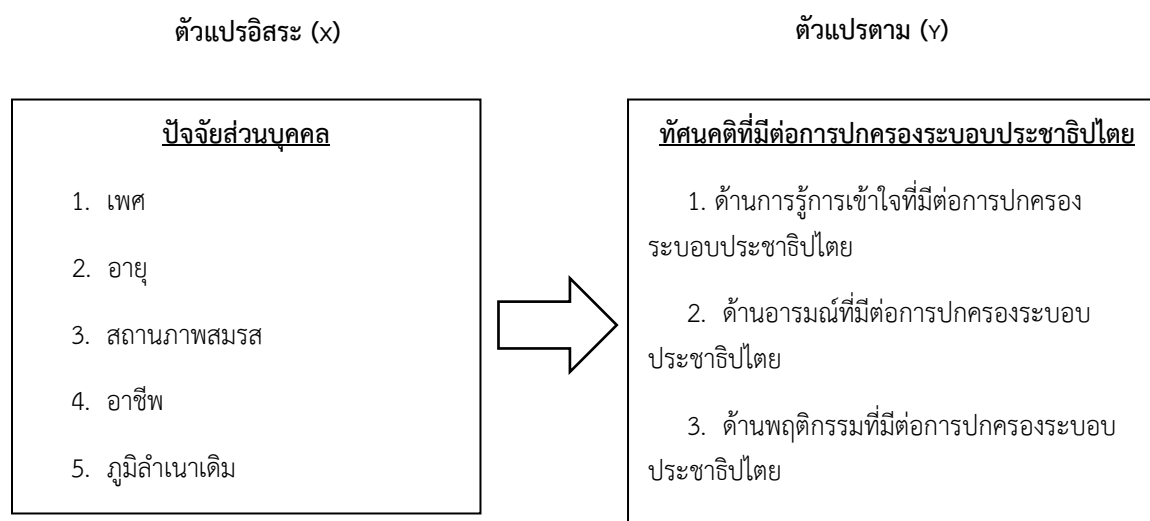
นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันจะมีทัศนคติต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยแตกต่างกัน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทัศนคติ หมายถึง การแสดงออกของความเชื่อว่า อะไรถูกอะไรผิด ชอบไม่ชอบ ยอมรับหรือปฏิเสธ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 : 125) ของนิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี ซึ่งการแสดงออกดังกล่าวเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ด้านการรู้การเข้าใจที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย , ด้านอารมณ์ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย และด้านพฤติกรรมที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย (ปานไพลิน สิงห์หนองโคน, 2557)

การปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ โดยผ่านทางผู้แทนราษฎร ที่มาจากการเลือกตั้ง ประกอบด้วย 3 สถาบันหลักในการปกครอง คือ สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันบริหาร และสถาบันตุลาการ ซึ่งมีความคิดเห็นของประชาชนเป็นพื้นฐาน ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนี้ ยึดมั่นในหลักความเสมอภาค สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2543 : 67)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยและรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี รุ่นที่ 8-11 จำนวนทั้งสิ้น 132 คน แบ่งออกเป็น นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 8 จำนวน 44 คน นิสิต รัฐศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 9 จำนวน 39 คน รัฐศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 10 จำนวน 19 คน และรัฐศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 11 จำนวน 30 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการ คำนวณของ Taro Yamane (1973 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2556 หน้า 167) จำนวน 100 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยเลือกจาก ประชากรตามรุ่นที่ศึกษา และในแต่ละชั้นภูมิจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีรายละเอียดดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี โดยใช้ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ภูมิลำเนาเดิม และสถาบันที่จบในระดับมัธยมศึกษาปลาย ซึ่งใช้คำถามแบบเช็ครายการ (Check list) , **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การสร้างแบบสอบถามแบบ Likert's scale เป็นมาตรวัดลักษณะของข้อความ อัตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Item Objective Congruence Index: IOC) จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแต่ละข้อคำถามว่าตรงตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยหรือไม่ แล้วนำแบบสอบถามไปทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างนิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต (เทียบโอน) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเป็นค่า Alpha = (0.789 = 78.9%)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเป็นรูปแบบออนไลน์ไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสร้างกลุ่มไลน์ ส่งลิงก์ และคิวอาร์โค้ด ไปยังกลุ่มไลน์ของนิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี ซึ่งแต่ละชั้นปีจะมีกลุ่มไลน์อยู่แล้ว เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยการสแกนคิวอาร์โค้ด และคลิกลิงก์ในไลน์กลุ่มนิสิตแต่ละชั้นปีซึ่งตั้งไว้แต่เดิมอยู่แล้ว และผู้วิจัยได้ดำเนินการ Share Link แบบสอบถาม Google Form ไว้ในไลน์กลุ่มดังกล่าว เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กลุ่มตัวอย่างสามารถส่งคืนมายังผู้วิจัย โดย กดเมนูคำสั่ง “ส่ง” ซึ่งระบบจะทำการส่งมายังผู้วิจัยทางระบบของ Google Form ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแต่ในภาพรวมเท่านั้น โดยไม่มีการระบุข้อมูลที่ทำให้สามารถระบุถึงตัวตนของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้ ส่วนวิธีการเก็บรักษาข้อมูลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะถูกเก็บเป็นความลับใน Google Drive รูปแบบ Spreadsheet (Google Sheet) ซึ่งตั้งระบบรักษาความปลอดภัยการเข้าถึงผ่าน E-Mail ของผู้วิจัย และรหัสผ่าน Google Authenticator ที่ได้รับจากโทรศัพท์มือถือของผู้วิจัย โดยข้อมูลจะถูกเก็บไว้เป็นระยะเวลาหนึ่งปี หลังจากนั้นข้อมูลการตอบกลับแบบสอบถามในรูปแบบ Spreadsheet (Google Sheet) ทั้งหมดจะถูกลบทิ้งจาก Google Drive หลังจากการเผยแพร่ผลการวิจัยเสร็จสมบูรณ์ สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลทัศนคติ โดยแบบสอบถามเป็นแบบ Likert's Scale โดยเป็นมาตรวัดลักษณะของข้อความ อัตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานดังนี้ วิเคราะห์ลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามข้อมูล ทั่วไป ด้วยสถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) , วิเคราะห์ระดับทัศนคติของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย กรณีศึกษา นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี จากแบบสอบถามที่มีการวัดระดับ 5 ระดับ แบบ Likert's scale และในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะทำการกลับเลขระดับทัศนคติให้อยู่ในลักษณะคำถามเชิงบวกก่อนทำการเริ่มวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ระดับทัศนคติของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มีต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย กรณีศึกษา : นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตกลุ่มตัวอย่าง ที่มีทัศนคติต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) , ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ (t-Test) , ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way Analysis of Variance (F-test) และการวิเคราะห์หาความแตกต่างรายคู่ LSD (Least significant difference) สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05 หรือ ความเชื่อมั่นเท่ากับ 95%

4. ผลการวิจัย

ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 68 มีช่วงอายุระหว่าง 20–24 ปี คิดเป็นร้อยละ 32 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 58 เป็นนิสิต/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36 มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 59 และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนในสังกัดของรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 73

ทัศนคติของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย กรณีศึกษา : นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี ระดับทัศนคติของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{x} = 3.52$, $SD = .34$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรู้การเข้าใจที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีทัศนคติอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{x} = 3.81$, $SD = .59$) โดยมีระดับทัศนคติสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านพฤติกรรมที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีทัศนคติอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{x} = 3.58$, $SD = .39$) และสุดท้ายคือ ด้านอารมณ์ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.18$, $SD = .51$) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิตที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน , มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน , มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน , มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน , มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน , จบ การศึกษาจากสถาบันในระดับมัธยมศึกษาต่างกัน มี ทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน

5. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ผลการศึกษาทัศนคติของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย กรณีศึกษา : นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับค่อนข้างสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืออากาศเอก ณาพล อัครนิทัต (2548, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนนายเรืออากาศต่อประชาธิปไตยในประเทศไทย พบว่า นักเรียนนายเรืออากาศมีทัศนคติต่อประชาธิปไตยในประเทศไทยระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรภักดิ์ อ่วมเครือ, และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2562, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านกุ่ม อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านกุ่ม อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิช เมฆหมอก, และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2563, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ประชาชนในเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบุรี มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูง ซึ่งจากการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย แยกวิเคราะห์เป็นรายด้านดังนี้ ด้านการรู้การเข้าใจที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีทัศนคติอยู่ในระดับค่อนข้าง

สูง ตามทัศนะของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย เป็นความรู้พื้นฐานที่เป็นพื้นฐานของนักรัฐศาสตร์ หรือนิสิตในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ประกอบกับกระบวนการขัดเกลาจากสถานศึกษาทำให้มีทัศนคติทางการรู้การเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับสูง , ด้านอารมณ์ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ตามทัศนะของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่า นิสิตส่วนใหญ่รู้จักไกลทางการเมือง และวางจรรยาบรรณของการเมืองเป็นอย่างดี ตลอดเวลาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันมีการเสพข่าวการเมืองทั้งดีและร้าย ผนวกกับระบบการเมืองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีความขัดแย้งทางการเมืองอยู่ตลอดเวลา จนทำให้นิสิตเกิดความเบื่อหน่าย จนมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องเคยชิน และเลือกที่จะวางเฉยกับเหตุการณ์ทางการเมือง ทางให้ทัศนคติทางด้านอารมณ์ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง , อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออก หรือกิจกรรมที่มีต่อการเมืองในระบบประชาธิปไตย เป็นสิทธิ และเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ทุกคนสามารถจะแสดงออก หรือกระทำได้ เช่น การปฏิบัติต่อบุคคลอื่นว่ามีสิทธิเท่าเทียมกัน โดยไม่ขึ้นอยู่กับฐานะ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทุกครั้ง ที่มีการจัดการเลือกตั้ง เป็นต้น ดังนั้น นิสิตจะมีด้านพฤติกรรมที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับค่อนข้างสูงนั้น ไม่ใช่เรื่องผิดปกติแต่อย่างใด

การเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ภูมิลำเนาเดิม และสถาบันที่จบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิตที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย रामโกมุท (2522, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย พบว่า นิสิตชาย กับนิสิตหญิงมีทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนวล เสมอภาค (2553, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของพนักงานส่วนตำบลและ ลูกจ้างในด้านการเป็นผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีเพศต่างกันไม่ทำให้พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างมีทัศนคติในด้านการเป็นผู้นำ ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ตามทัศนะของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่า ทัศนคติทางการเมือง ไม่ใช่เรื่องของเพศชายอย่างเดียว หรือเพศหญิงอย่างเดียว ซึ่งบริบททางสังคมปัจจุบันที่มีการเปิดกว้างทางความคิด เสรีภาพ และการแสดงออกอย่างกว้างขวาง ก็อาจทำให้เพศชายและหญิงมีทัศนคติทางการเมืองที่เท่า ๆ หรือคล้าย ๆ กันได้ ส่วนมีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันตำรวจตรี มนต์รี ทองปรีชา (2545, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ จำกัด ที่มีต่อประชาธิปไตยในองค์กร พบว่า อายุ เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อทัศนคติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิข เมฆหมอก, และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2563, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า อายุ ไม่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามทัศนะของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันสามารถเข้าถึงข่าวสารการเมืองได้อย่างเร็วเร็วทุกเพศ ทุกวัย และการเมืองเป็นที่สนใจของประชาชนส่วนใหญ่ ทั้งนี้ นิสิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมายศึกษาอยู่ในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต จึงทำให้ช่วงอายุไม่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิตที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยตำรวจเอกสุรพงษ์ สายวงศ์ (2544, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติทางการเมือง แบบประชาธิปไตยศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม พบว่า ตัวแปรด้านสถานภาพสมรส ไม่มีผลต่อ ทัศนคติต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตย ตามทัศนะของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่า สถานภาพสมรสอาจมีผลต่อทัศนคติทางการเมือง ในมิติกระบวนการกล่อมเกลาระดับครอบครัว แต่ทั้งนี้ความชอบ หรือไม่ชอบ การมีทัศนคติเชิงบวก หรือลบนั้นล้วนขึ้นอยู่กับปัจเจกบุคคล สถานภาพที่ต่างกันก็ไม่ทำให้ทัศนคติทางการเมืองต่างกัน , นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิตที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไม่

ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง กลิ่นสงวน (2547, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการกลมเกลียวทางการเมืองและทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่าตัวแปรที่ไม่มีผลต่อการจำแนกความแตกต่างของทัศนคติทางการเมือง ได้แก่ เพศ และอาชีพบิดา ตามทัศนะของผู้วิจัยอาจสวนทางกับผลการวิจัย ซึ่งกล่าวได้ว่า อาชีพต่างกัน อาจมีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกันออกไป เนื่องจากรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศที่มีประสิทธิภาพ ภาคประชาชนก็ประกอบสัมมาอาชีพได้อย่างเสรี สะดวกสบาย หากรัฐบาลที่เข้ามาบริหารไม่มีประสิทธิภาพ ภาคประชาชนบางอาชีพก็ประกอบอาชีพด้วยความยากลำบาก จึงเป็นเหตุผลว่าผู้ที่มีอาชีพต่างกันออกไป จะมีความสนใจ ทัศนคติ หรือการยึดโยงกับการเมืองที่ต่างกันออกไปนั้นเป็นเรื่องปกติ , นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ร้อยตำรวจเอก จักรกริช ใจดี (2542, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ส่วนประเด็นภูมิลำเนา ที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลให้ความ เข้าใจประชาธิปไตยของนิสิตแตกต่างกัน ตามทัศนะของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่า ตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญที่ให้สิทธิเสรีภาพทางการเมืองกับทุกคน โดยไม่เลือกปฏิบัติ ดังนั้นไม่ว่าจะมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใดก็สามารถมีทัศนคติทางการเมืองได้ทั้งนั้น ขึ้นอยู่กับปัจเจกบุคคลที่จะสนใจบริบทข่าวสารการเมือง หรือให้ความสนใจกับการเมืองมากกว่ากันเท่านั้น

2.6 นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิตที่จบการศึกษาจากสถาบันในระดับมัธยมศึกษาต่างกัน มี ทัศนคติต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย ไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุภัทร วิชัยดิษฐ (2545, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่มี ต่อประชาสังคม กรณีศึกษานิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า บัณฑิตวิทยาลัยที่จบในระดับอุดมศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อประชาสังคมในฐานะเป็นวิถีชีวิตของสังคมไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนเนก ทองสมบูรณ์ (2538, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของไทย ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ไม่แตกต่างกัน ตามทัศนะของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่า ทัศนคติทางการเมืองสำหรับเด็กในช่วงมัธยมศึกษาดังเป็นเรื่องไกลตัว และการจะมีทัศนคติทางการเมืองที่มากหรือน้อยนั้น ต้องเริ่มจากครอบครัว หรือในรั้วมหาวิทยาลัย ซึ่งในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นช่วงรอยต่อที่นิสิตกำลังมองหาความถนัดของตนเองในด้านอื่น ๆ จึงให้ความสนใจกับการเมือง หรือมีทัศนคติทางการเมืองไม่ต่างกัน นั่นจึงเป็นเหตุผลที่ว่า การสำเร็จการศึกษาจากสถาบันในระดับมัธยมศึกษาต่างกัน จึงมีทัศนคติทางการเมืองที่ไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ทัศนคติที่มีต่อการเมืองในระบบประชาธิปไตยส่วนใหญ่ยังคงต้องการรัฐบาลที่มีความโปร่งใสทางการเมือง ตรวจสอบได้โดยประชาชนและองค์กรอิสระอย่างตรงไปตรงมา ไม่สนับสนุนการซื้อสิทธิขายเสียง รวมถึงข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำควรแยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง ประกอบกับรัฐบาลควรใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารประเทศ มีคุณธรรมจริยธรรม ให้ความสำคัญกับปัญหาและประโยชน์ของประชาชน มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ไม่ยึดถือพวกพ้องเป็นใหญ่ และวางตัวเป็นกลาง

2. ส่วนการปกครองในระบบประชาธิปไตยยังเป็นระบบการปกครองที่ดีสำหรับประเทศไทย แต่ไม่ควรมีทหารเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมือง หรือการปกครองไม่ควรได้มาโดยการรัฐประหาร

3. ส่วนวุฒิสภายังมีที่มาไม่โปร่งใส ทั้งนี้ควรมาจากการเลือกตั้งของประชาชน เพื่อไม่เป็นการสืบทอดอำนาจรัฐบาล

4. ควรเพิ่มสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนให้มากกว่านี้ รวมถึงสิทธิที่ควรได้รับจากสวัสดิการของรัฐ สื่อสารมวลชนควรมีการรายงานข่าวสารตรงไปตรงมาเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาล และรัฐบาลไม่ควรใช้สื่อมวลชนในการให้ร้าย หรือโจมตีฝ่ายค้าน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มหาวิทยาลัยในฐานะเป็นสถาบันหนึ่งในกระบวนการกล่อมเกลางานสังคม ควรให้ความสำคัญกับทัศนคติอุดมการณ์ วัฒนธรรม และค่านิยมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแก่นิสิตนักศึกษา โดยการปรับทัศนคติเชิงลบทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาให้น้อยลง และเพิ่มทัศนคติทางการเมืองเชิงบวกเข้าไป ทั้งนี้เมื่อปัจเจกบุคคลมีทัศนคติที่ดี ด้านพฤติกรรมและด้านอารมณ์ที่แสดงออกทางการเมืองก็จะดีขึ้นตามลำดับ

2. มหาวิทยาลัยควรมีการจัดพื้นที่เพื่อให้นิสิตสามารถแสดงออกทางการเมืองได้มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันสิทธิการแสดงออกยังถูกจำกัด ในฐานะมหาวิทยาลัยที่ผลิตบัณฑิตทางด้านรัฐศาสตร์ ที่มุ่งเน้นการเมืองการปกครอง ควรมีการจัดพื้นที่แสดงออกทางการเมือง เพื่อทราบถึงการแสดงออกทางการเมืองอย่างไรที่สามารถทำได้ อย่างไม่สามารถทำได้ หรืออาจจะกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น และเพื่อให้นิสิตมีพื้นฐานทางการเมืองที่ดี และถูกต้องต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาทัศนคติทางการเมืองภาคพลเมือง หรือในมิติอื่น โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึกที่จะสามารถเข้าถึงความคิด มุมมอง และค่านิยมทางการเมืองได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม อันจะช่วยหาแนวทางที่ควรส่งเสริม หรือพัฒนามุมมองทางการเมืองใหม่ ๆ ที่ดีขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ ควรศึกษาความพึงพอใจต่อสวัสดิการของกำลังพล ในมิติอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้แล้ว เช่น การนำหลักธรรมาภิบาลมาศึกษาควบคู่กับสวัสดิการของกำลังพล เป็นต้น หรือในพื้นที่ องค์กร ส่วนงาน อื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ที่ครอบคลุมกว้างขวาง สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบาย หรือพัฒนาสวัสดิการต่อไป

2. ควรมีการศึกษา ทัศนคติของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย กรณีศึกษา : นิสิตรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการจังหวัดชลบุรี ในมิติ หรือตัวแปรด้านอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษาในงานวิจัยนี้ เช่น คุณสมบัตินิสิตบุคคลประเภทชั้นปี รายได้ ด้านกระบวนการกล่อมเกลางานสังคม ด้านพฤติกรรมและการเสพข่าว เป็นต้น เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ที่ครอบคลุมกว้างขวาง สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบาย หรือพัฒนาทัศนคติทางการเมืองขององค์กรต่อไป

3. งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาเฉพาะตัวของนิสิต และเพื่อความต่อเนื่องของงานวิจัย ควรครอบคลุมไปจนถึงครอบครัวของนิสิต ดังนั้นควรศึกษาเพิ่มเติมในความคิดเห็นของครอบครัวนิสิตที่พักอาศัยอยู่ร่วมกันในฐานะสถาบันครอบครัวที่เป็นกระบวนการกล่อมเกลางานครั้งแรกที่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองโดยตรง เช่น อิทธิพลของสถาบันครอบครัวที่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เป็นต้น

6. เอกสารอ้างอิง

กมล สมวิเชียร. (2516). *ประชาธิปไตยกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เกรียงศักดิ์ สุเมธอมรรตน์. (2534). *ระดับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของปลัดเทศบาล*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารรัฐกิจ, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.

โกวิท วงศ์สุรวุฒน์. (2543). *พื้นฐานรัฐศาสตร์กับการเมืองในศตวรรษที่ 21*. นครปฐม: ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมเกษตรแห่งชาติ.

คมสรร์ กิจสมบุญ, นาวาอากาศเอก. (2549). *ทัศนคติของข้าราชการต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย*

- กรณีศึกษาเฉพาะข้าราชการทหารสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด. ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คัคคพงษ์ ศรีพาณิชย์, พ.ต.อ.. (2544). *ทัศนคติต่อ "การเมือง" ระบบอุปถัมภ์และการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย: ศึกษากรณีข้าราชการตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. และชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2518). *ประชาธิปไตยของชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- จรรยา สุภาพ. (2519). *ระบบการเมืองเปรียบเทียบ (ประชาธิปไตย: เผด็จการ) และหลักวิเคราะห์การเมืองแผนใหม่*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2528). *ลัทธิทางการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จักรกริช ใจดี, ร.ต.อ.. (2542). *ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2523). *ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- ชาญชัย रामโกมุท. (2522). *ทัศนคติของนิสิตนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาชุมชน, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชาว์ ไพโรจน์โรจน์. (2530). *ลัทธิและอุดมการณ์ทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เชาว์ โรจนแสง. (2539). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ. เอกสารการสอนหน่วยที่ 7-15 สาขาวิทยาการ จัดการ*. (หน้า 602). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เชิดศักดิ์ ไชวสินธุ์. (2520). *การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. (2528). *จิตวิทยาการเมือง*. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.
- ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. (2541). *ปรัชญาของศาสนาอิสลามกับการพัฒนาวิสัยและสร้างเสริมประชาธิปไตย (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). *พฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ตวิษา แยมสะอาด. (2548). *ความคิดเห็นต่อประชาธิปไตยในสังคมไทยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นภาพล อัครินทัต, เรืออากาศเอก. (2548). *ทัศนคติของนักเรียนนายเรืออากาศต่อประชาธิปไตยในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นัฐกานต์ สุวรรณโสภณ. (2548). *บุคลิกภาพทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตรัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- เนตรภัทร อ่วมเครือ. (2562). *ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านกุ่ม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2531). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สายเจริญพานิช.
- บรรจง กลิ่นสงวน. (2547). *การกล่อมเกลางานการเมืองและทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา รัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปราณี รามสูตร. (2528). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: รุ่งวัฒนาการพิมพ์.
- ปานไพลิน สิงห์หนองโดน. (2557). *ทัศนคติของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย: กรณีศึกษานิสิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิทยา บวรพัฒนา. (2542). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศักติโสภาคการพิมพ์.
- พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ และคนอื่นๆ. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาสังคมร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: สยาม.
- มนตรี ทองปรีชา, พ.ต.ต.. (2545). *ทัศนคติของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ จำกัด ที่มีต่อประชาธิปไตยในองค์กร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชา รัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โยธิน มีจันทร์. (2525). *ทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกวุฒิสภาต่อระบอบประชาธิปไตยของไทย*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โยธิน ศันสนยุทธ์ และจุมพล พูลภัทรชีวิน. (2524). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิช เมฆหมอก. (2563). *ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลเมืองชะอำ อำเภชะอำ จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. (2533). *การวัดทัศนคติเบื้องต้น*. ชลบุรี. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลลินทร กิจจาธิการกุล. (2522). *ทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา มัธยมศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2532). *พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์การเมือง*. กรุงเทพฯ: ผลิต.
- วินิจ ฉาเจริญ. (2561). "ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยของนักศึกษารัฐศาสตร์การปกครอง ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติและพิเศษ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา." *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 2(3), 43-46.
- ศรีนวล เสมอภาค. (2553). *ทัศนคติของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างในด้านการเป็นผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดฉะเชิงเทรา*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. (2528). *เจตคติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา
- ศุภมาศ ชื่นสมบัติ. (2548). *ทัศนคติของข้าราชการสำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพต่อการบริหาร เปลี่ยนแปลง*

ภายในกรมศุลกากรในการนำเข้ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน.
ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สนธิ เตชานันท์. (2543). **พื้นฐานรัฐศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมชัย ไตรพิทยากุล. (2542). **ทัศนคติของนายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารเรือที่มีต่อการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุรพงษ์ สายวงศ์, ร.ต.อ.. (2544). **ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณี เจ้าหน้าที่ตำรวจ
กองปราบปราม**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขา รัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

แสงเดือน ทวีสิน. (2545). **จิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ธนบุรี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยเส็ง.

อนุภัทร วิชัยดิษฐ์. (2545). **ทัศนคติของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่มีต่อประชาสังคม: กรณีศึกษานิสิต ปริญญาโท
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขา รัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อเนก ทองสมบูรณ์. (2538). **ทัศนคติที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อมร รักษาสัตย์ และคณะ.(2539). **ประชาธิปไตย: อุดมการณ์ หลักการ และแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ**.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Ferguson, L.W. (1952). **Personality Measurement**. New York : McGrew Hill Book Co.

Smith, E.C. & Arnold.Z. (1986). **Dictionary of American Politics**. New York: Barnes and Nobl